

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 582/2024-40

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 10 ods. 3 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov predbežne prerokoval návrh [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Lukáč & Co., s. r. o., Železničná 89/10, Považská Bystrica, na preskúmanie rozhodnutia Obecného zastupiteľstva obce [REDAKOVANÉ] č. 36/2024 z 26. augusta 2024 takto

r o z h o d o l :

1. Rozhodnutie Obecného zastupiteľstva obce [REDAKOVANÉ] č. 36/2024 z 26. augusta 2024 **z r u š u j e** a **v e c v r a c i a** Obecnému zastupiteľstvu [REDAKOVANÉ] na ďalšie konanie.
2. Obecné zastupiteľstvo obce [REDAKOVANÉ] **je p o v i n n é** nahradiť navrhovateľovi trovy konania **856,75 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi navrhovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a argumentácia v návrhu

1. Ústavnému súdu bol 11. októbra 2024 doručený návrh navrhovateľa na preskúmanie rozhodnutia Obecného zastupiteľstva obce [REDAKOVANÉ] (ďalej len „obecné zastupiteľstvo“) č. 36/2024 z 26. augusta 2024 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“), prijatého podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavný zákon č. 357/2004 Z. z.“), ktoré navrhuje zrušiť a vec následne vrátiť obecnému zastupiteľstvu na ďalšie konanie. Zároveň požaduje priznať náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z návrhu a jeho príloh vyplýva, že navrhovateľ bol starostom obce [REDAKOVANÉ], ktorého funkčné obdobie zaniklo 13. decembra 2022. Navrhovateľ v období od 20. júla 2020 do 14. mája 2021

zastával funkciu predsedu Pozemkového spoločenstva bývalého urbariátu obce [REDACTED] (ďalej len „pozemkové spoločenstvo“). Mylne sa domnieval, že pozemkové spoločenstvo nie je podnikateľským subjektom, a preto si svoju povinnosť vyplývajúcu z ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. riadne nespĺnil. Na túto skutočnosť ho upozornila Komisia pre ochranu verejného záujmu Obecného zastupiteľstva obce [REDACTED] (ďalej len „komisia pre ochranu verejného záujmu“) na základe vlastných kontrolných zistení listom z 10. mája 2021, na ktorý navrhovateľ reagoval svojím vyjadrením z 18. mája 2021, v ktorom vysvetlil hlavné dôvody svojho nesprávneho postupu.

3. Navrhovateľ následne z titulu svojej funkcie starostu na podnet predsedu komisie na ochranu verejného záujmu zaradil do programu zasadnutia obecného zastupiteľstva zvolaného na 4. jún 2021 bod 16 programu – „Informácia ohľadom majetkového priznania za rok 2020“ – vysvetlenie starostu na požiadavku predsedu spomínanej komisie a poslanca [REDACTED]. Na tomto zasadnutí poslanci schválili pozmenený program zasadnutia obecného zastupiteľstva, v dôsledku čoho okrem iných zmien došlo k vyradeniu dotknutého bodu z iniciatívy predsedu komisie na ochranu verejného záujmu.

4. Po zániku mandátu funkcie starostu obce navrhovateľa poslanec obecného zastupiteľstva [REDACTED] na zasadnutí obecného zastupiteľstva uskutočnenom 10. marca 2023 navrhol doplniť do programu zasadnutia bod o porušení zákona o ochrane verejného záujmu zo strany navrhovateľa, ktoré vyplývalo z predchádzajúcej činnosti komisie na ochranu verejného záujmu. Následne bolo prijaté uznesenie obecného zastupiteľstva č. 20/2023, na základe ktorého začalo konanie vo veci ochrany verejného záujmu voči navrhovateľovi, čo mu bolo oznámené listom z 21. marca 2023. K uvedenému listu sa navrhovateľ vyjadril podaním z 9. mája 2023.

5. Na mimoriadnom zasadnutí obecného zastupiteľstva 13. mája 2023 bolo prijaté uznesenie č. 26/2023 (ďalej aj „prvé rozhodnutie o pokute“), ktorým obecné zastupiteľstvo konštatovalo porušenie povinností vyplývajúcich z čl. 5 ods. 3 a čl. 7 ods. 1 písm. a) a c) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. navrhovateľom, za čo mu bola podľa čl. 9 ods. 10 písm. b) tohto ústavného zákona uložená pokuta 5 608,35 eur. Prvé rozhodnutie o pokute bolo zrušené nálezom ústavného súdu č. k. I. ÚS 415/2023-46 zo 7. septembra 2023 a predmetná vec bola vrátená obecnému zastupiteľstvu na ďalšie konanie.

6. Obecné zastupiteľstvo následne v predmetnej veci rozhodlo uznesením č. 79/2023 z 8. decembra 2023 (ďalej aj „druhé rozhodnutie o pokute“), ktorým konštatovalo porušenie povinností vyplývajúcich z čl. 5 ods. 3 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. navrhovateľom, za čo mu bola podľa čl. 9 ods. 10 písm. d) tohto ústavného zákona uložená pokuta 11 216,70 eur. Druhé rozhodnutie o pokute bolo zrušené nálezom ústavného súdu č. k. II. ÚS 174/2024-41 z 28. mája 2024 a vec bola vrátená obecnému zastupiteľstvu na ďalšie konanie.

7. V predmetnej veci obecné zastupiteľstvo následne rozhodlo napadnutým rozhodnutím.

8. Navrhovateľ v návrhu proti napadnutému rozhodnutiu obecného zastupiteľstva argumentoval, že nebolo vydané v súlade s príslušnými všeobecne záväznými právnymi predpismi. Postup obecného zastupiteľstva predchádzajúci jeho vydaniu bol nezákonný, pretože na jeho vydanie neboli splnené zákonné dôvody. Napadnuté rozhodnutie neobsahuje obligatórne náležitosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu, je vecne nesprávne z dôvodu nedostatočného zistenia skutkového stavu veci a nesprávneho právneho posúdenia.

9. Podľa názoru navrhovateľa došlo k premlčaniu, resp. preklúzii možnosti obecného zastupiteľstva uložiť mu pokutu, keďže za verejného funkcionára sa považoval do jedného roka odo dňa skončenia výkonu verejnej funkcie, teda do 13. decembra 2023, pričom po tomto dátume sa za verejného funkcionára nepovažuje (pre účely ústavného zákona), a teda pokuta mu bola uložená napadnutým rozhodnutím jednoznačne po tom, čo navrhovateľovi zanikol status verejného funkcionára.

10. Navrhovateľ poukazoval taktiež na zjavnú rozporuplnosť medzi odôvodnením napadnutého rozhodnutia v uznesení obecného zastupiteľstva z 26. augusta 2024 a jeho písomným vyhotovením, ktoré mu bolo doručené. Pri písomnom vyhotovení napadnutého rozhodnutia došlo k jeho zmene v dôsledku zásahu starostky obce [REDAKOVANÉ], pričom body 1 až 6 jeho odôvodnenia v uznesení prijatom obecným zastupiteľstvom 26. augusta 2024 absentujú.

11. Napadnuté rozhodnutie trpí aj vadou nepreskúmateľnosti z dôvodu jeho nedostatočného odôvodnenia. V odôvodnení napadnutého uznesenia nie sú jednoznačne špecifikované vykonané dôkazy a neobsahuje ani hoc len okrajové vyhodnotenie predloženej argumentácie navrhovateľa (vysporiadanie sa s dôvodmi uvedenými vo vyjadrení z 18. mája 2021) predovšetkým s argumentom, že dotknuté konanie sa týka totožného skutkového stavu, t. j. vecí, v ktorej bolo konanie začaté už 4. júna 2021 predložením správy komisie na ochranu verejného záujmu obecnému zastupiteľstvu. V zmysle zásady „*ne bis in idem*“ preskúmané konanie nebolo možné začať vydaním uznesenia obecného zastupiteľstva č. 20/2023 z 10. marca 2023. Dotknuté konanie bolo podľa navrhovateľa *ex lege* zastavené, pretože nebolo vydané v lehote 180 dní od jeho začatia podľa čl. 9 ods. 13 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z.

12. Navrhovateľ zastáva názor, že obecné zastupiteľstvo malo povinnosť ho vyzvať alebo aspoň upovedomiť o možnosti vyjadriť sa k podkladom napadnutého rozhodnutia, čo však neurobilo. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že navrhovateľ nebol informovaný o tom, že na obecnom zastupiteľstve uskutočnenom 26. augusta 2024 bude jeho právna vec prejednaná, a teda nemal ani čas na uplatnenie jeho námietok a dôkazov. V dôsledku uvedeného postupu obecného zastupiteľstva došlo k porušeniu jeho práva vyjadriť sa k podkladom napadnutého rozhodnutia. Závažnosť uvedeného postupu je potrebné konštatovať aj s prihliadnutím na to, že napadnutým rozhodnutím bola navrhovateľovi uložená pokuta vo výške šesťnásobku mesačného platu, hoci prvým rozhodnutím obecného zastupiteľstva mu bola uložená pokuta vo výške trojnásobku mesačného platu.

13. Napadnutým rozhodnutím bola podľa názoru navrhovateľa uložená pokuta v nesprávnej výške v dôsledku nedostatočného zistenia skutkového stavu veci. Obecné zastupiteľstvo nesprávne určilo ročný príjem navrhovateľa za výkon verejnej funkcie za rok 2019, ktorý predstavoval celkovú sumu 20 826,97 eur (nie v napadnutom rozhodnutí uvedenú sumu 20 220,35 eur), a teda nesprávne vyčíslilo samotnú výšku pokuty podľa čl. 9 ods. 10 písm. d) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z.

II.

Vyjadrenie obecného zastupiteľstva

14. Obecné zastupiteľstvo vo svojom vyjadrení k podanému návrhu uviedlo, že nesúhlasí s podaným návrhom a poukazuje na to, že samotný navrhovateľ priznal, že porušil ústavný zákon č. 357/2004 Z. z. Svoj návrh odôvodňuje len tým, že napadnuté rozhodnutie je nezákonné, nepreskúmateľné a pokuta mu bola uložená v nesprávnej výške, ale „*samotnú podstatu uznesenia,*

t. j. porušenie právnych predpisov SR jeho konaním, resp. nekonaním a uloženie pokuty ako takej, žiadnym spôsobom nerozporuje“.

15. Obecné zastupiteľstvo zastáva názor, že neobstojí tvrdenie navrhovateľa, ktorý uvádza, že došlo k preklúzii práva uložiť mu pokutu, keďže za verejného funkcionára sa nemôže považovať po 13. decembri 2023, keď uplynul jeden rok po ustanovujúcom zasadnutí obecného zastupiteľstva obce [REDAKOVANÉ], na ktorom sa nová starostka ujala svojej funkcie, z dôvodu, že konanie v tejto veci, teda vo veci uloženia sankcie za porušenie ustanovení ústavného zákona, sa voči navrhovateľovi začalo 10. marca 2023 na základe uznesenia č. 20/2023, teda bez akýchkoľvek pochybností v lehote 1 rok, ktorú sám navrhovateľ uvádza. Na veci nič nemení ani skutočnosť, že uznesenie č. 26/2023 z 13. mája 2023 a uznesenie č. 79/2023 z 8. decembra 2023 boli ústavným súdom zrušené.

16. V časti, v ktorej navrhovateľ poukazuje na plynutie premlčacích lehôt, je podľa obecného zastupiteľstva zrejmé, že začalo vo veci konať v rámci plynutia jednoročnej lehoty, v ktorej sa navrhovateľ považuje za verejného funkcionára v zmysle čl. 3 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z., a počas vedenia tohto konania proti navrhovateľovi nemohli premlčacie lehoty plynúť a pokračovanie v tomto konaní je v dôsledku uvedeného právom aprobované. Zároveň má za to, že ak by ústavný súd zastával názor, že konanie proti navrhovateľovi má byť zastavené, uviedol by svoj právny názor už pri zrušení jednotlivých jeho predchádzajúcich rozhodnutí. Dosiaľ sa tak nestalo a doterajšie rozhodnutia boli zrušené a vrátené výlučne pre procesné pochybenia, a nie pre nesprávne vyhodnotenie skutkového stavu alebo nesprávne právne posúdenie veci.

17. V súvislosti s výškou uloženej sankcie obecné zastupiteľstvo poukazuje na to, že vychádzalo z ročného príjmu navrhovateľa za rok 2019, ktorý predstavoval jeho hrubú mzdu za výkon tejto funkcie. Pokiaľ navrhovateľ zaplatil daň v inej výške, ako bol základ na uloženie sankcie, nie je mu zrejmé, na základe akej skutočnosti tak konal, ale pokuta bola navrhovateľovi uložená, vychádzajúc z hrubej mzdy za výkon verejnej funkcie, v ktorej musia byť zahrnuté všetky zložky mzdy, na ktoré má navrhovateľ ako zamestnanec nárok.

18. Obecné zastupiteľstvo argumentuje, že písomné znenie napadnutého uznesenia korešponduje s kontextom a obsahom prijatého uznesenia na zasadnutí obecného zastupiteľstva 26. augusta 2024 a odmieta tvrdenie navrhovateľa, že došlo k zmene napadnutého uznesenia starostkou obce [REDAKOVANÉ] a od takéhoto konania sa dištancuje. Pokiaľ by aj došlo ku zmene gramatickej formulácie medzi doslovným znením uznesenia prijatého zasadnutím obecného zastupiteľstva 26. augusta 2024 a jeho následným písomným vyhotovením doručeným navrhovateľovi, je zrejmé, že po obsahovej stránke napadnutého uznesenia v časti skutkovej a právnej formulácie žiadna zmena nenastala a išlo výlučne o formuláciu gramatickú.

19. Tvrdenia o tom, že by sa obecné zastupiteľstvo nezaoberalo vyjadreniami navrhovateľa, resp. jeho listom z 9. mája 2023, ktorého obsah je údajne oznámený výlučne jeho reprodukciou, resp. sa nezaoberalo tým, že konanie proti navrhovateľovi malo byť podľa je názoru začaté už v roku 2021, podľa obecného zastupiteľstva v žiadnom prípade neobstoja, keďže v bode 6 a 18 napadnutého uznesenia nielenže opisuje obsah listu z 9. mája 2023, ale uvádza aj skutkové a právne závery, ktoré z tohto listu vyplývajú. Zároveň v bode 18 uvádza skutkové a právne závery, ktoré ho viedli k tomu, že prijalo záver o tom, že rovnaké konanie voči navrhovateľovi nebolo začaté a neprebiehalo v roku 2021.

20. V súvislosti s námietkou navrhovateľa, že obecné zastupiteľstvo sa mu neumožnilo vyjadriť v konaní, poukazuje na skutočnosť, že obsahom spisového materiálu v tejto veci neboli už oproti prvotnému konaniu, v ktorom bolo vydané uznesenie č. 26/2023, a ani oproti predchádzajúcemu konaniu, v ktorom bolo vydané uznesenie č. 79/2023, žiadne nové listinné dôkazy, a preto všetky existujúce listinné dôkazy vzalo na vedomie a ich obsah ako súčasť spisu riadne poňalo do napadnutého uznesenia. Preto neexistovala potreba, aby sa navrhovateľ opätovne v už začatom konaní vyjadroval, pričom táto potreba podľa jeho názoru nevyplynula ani z nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 415/2023 zo 7. septembra 2023, pričom ku všetkým podkladom na vydanie rozhodnutia vo veci samej sa už navrhovateľ vyjadril a s týmito sa oboznámil v predchádzajúcom období a do konania produkoval svoje vyjadrenie z 9. mája 2023. Ak by mal záujem sa opätovne vyjadriť, bol mu doručený aj nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 174/2024 z 28. mája 2024, na základe ktorého mal vedomosť, že konanie voči nemu bude pokračovať, avšak neprodukoval žiadne nové vyjadrenie a rovnako mal vedomosť aj o tom, kedy a kde sa bude prejednávať táto konkrétna vec na zasadnutí obecného zastupiteľstva, na ktoré pozvánka aj s príslušným programom bola zverejnená na webovej stránke obce [REDAKOVANÉ] a zároveň samotný navrhovateľ je odberateľom noviniek z webovej stránky obce [REDAKOVANÉ] a teda musel mať a mal vedomosť o konaní obecného zastupiteľstva 26. augusta 2024 a o programe tohto zasadnutia.

21. K opätovnému tvrdeniu navrhovateľa o tom, že identické konanie proti nemu začalo ešte v roku 2021, obecné zastupiteľstvo uvádza, že uvedené tvrdenie sa nezakladá na pravde a táto skutočnosť jednoznačne vyplýva aj z bodu 18 napadnutého uznesenia obecného zastupiteľstva, v ktorom jednoznačne uviedlo skutkové okolnosti, právny rámec a odôvodnenie prijatého záveru o tom, že konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov nebolo voči navrhovateľovi v roku 2021 ani začaté, ani neprebiehalo a už vonkoncom nemohlo skončiť.

22. Napokon obecné zastupiteľstvo uviedlo, že navrhovateľ podával proti jeho rozhodnutiam opravné prostriedky, a teda konanie ním vedené nenaplnilo lehotu 180 dní. V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu je však zrejmé, že nedodržanie takejto lehoty nemôže mať vplyv na to, aby bolo konanie zastavené, resp. malo iný vplyv na priebeh konania, keďže ide výlučne o procesnú lehotu.

23. Navrhovateľ nevyužil právo podať vo veci repliku.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

24. Podstata námietok navrhovateľa spočíva v jeho tvrdení, že napadnuté rozhodnutie a jemu predchádzajúci postup obecného zastupiteľstva boli nezákonné. V tejto súvislosti uviedol, že napadnuté rozhodnutie neobsahuje podstatné náležitosti individuálneho správneho aktu. Ďalej poukázal na to, že došlo k premlčaniu, resp. preklúzii možnosti obecného zastupiteľstva uložiť mu pokutu, na nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, nesplnenie predpokladov na jeho vydanie v dôsledku porušenia zásady „*ne bis idem*“, pretože konanie v predmetnej veci začalo už v roku 2021, rozporuplnosť medzi odôvodnením napadnutého rozhodnutia v uznesení obecného zastupiteľstva z 26. augusta 2024 a jeho písomným vyhotovením, ktoré mu bolo doručené, nemožnosť vyjadriť sa k podkladom na vydanie tohto rozhodnutia, a napokon namietal, že mu bola uložená pokuta v nesprávnej výške.

25. Konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je konaním *sui generis* upraveným ústavným zákonom, v rámci ktorého oprávnený orgán v konečnom dôsledku rozhoduje o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach verejných funkcionárov vyplývajúcich im predovšetkým z čl. 4 až čl. 8 ústavného zákona (III. ÚS 229/2017, II. ÚS 315/2018).

26. V takomto konaní musí byť bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené ústavným zákonom alebo zákonom (čl. 9 ods. 6 ústavného zákona).

27. Zmyslom a účelom ústavného zákona je zabezpečiť právny mechanizmus ochrany verejného záujmu pri výkone verejných funkcií, spočívajúci v zamedzení vzniku rozporu osobných záujmov verejných funkcionárov s uvedeným verejným záujmom v súvislosti s výkonom verejnej funkcie a predchádzať zneužívaniu verejnej funkcie, prípadne zneužívaniu postavenia s ňou spojeného na osobný prospech. Zmyslom konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je preveriť plnenie ústavného zákona. Orgán verejnej moci, ktorý vo veci koná, vydáva rozhodnutie, ktoré musí spĺňať všetky kritériá vyžadované právnou úpravou.

28. Ústavný súd podľa § 234 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) preskúma, či rozhodnutie orgánu verejnej moci príslušného na konanie a rozhodovanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov (ďalej len „príslušný orgán verejnej moci“) je v súlade s ústavou a príslušnými právnymi prepismi vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov.

29. Podľa § 234 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd prihliadne iba na tie pochybenia príslušného orgánu verejnej moci, ktoré znamenali porušenie navrhovateľových základných práv a slobôd.

30. Ústavný súd považuje za potrebné pripomenúť východiská, ktoré boli rozhodujúce aj pri posudzovaní námietok uplatnených navrhovateľom v jeho návrhu. Navrhovateľ v preskúmanom konaní nespochybňoval skutočnosť, že z jeho strany došlo k porušeniu obmedzenia vyplývajúceho z čl. 5 ods. 3 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu a zároveň aj k nesplneniu povinnosti podľa čl. 7 ods. 1 písm. a) a c) tohto ústavného zákona, a to tým, že počas svojho pôsobenia vo funkcii starostu vykonával (minimálne od 20. júla 2020 do 14. mája 2021) zároveň funkciu predsedu Pozemkového spoločenstva bývalého urbariátu obce [REDACTED], a súčasne túto skutočnosť neoznámil.

31. Úlohou ústavného súdu v tomto konaní bolo teda preskúmanie nevyhnutného predpokladu, či odporca ako orgán verejnej moci, ktorý vo veci konal, vydal rozhodnutie, ktoré spĺňa všetky kritériá vyžadované právnou úpravou, tzn. disponuje zákonom požadovanou kvalitou, ktorej súčasťou je právo navrhovateľa na jeho dostatočné odôvodnenie, v ktorom dostane odpoveď na podstatné skutočnosti objasňujúce jeho skutkový a právny základ.

32. V preskúmanej veci ústavný súd rozhoduje tretíkrát. Nálezom sp. zn. I. ÚS 415/2023 zo 7. septembra 2023 ústavný súd zrušil prvé rozhodnutie orgánu verejnej moci vo veci navrhovateľa z dôvodu porušenia jeho základného práva na spravodlivé súdne konanie pre viaceré procesné pochybenia. Nálezom sp. zn. II. ÚS 174/2024 z 28. mája 2024 ústavný súd zrušil druhé

rozhodnutie orgánu verejnej moci vo veci navrhovateľa z dôvodu, že nebolo v súlade s ústavným zákonom – v časti týkajúcej sa určenia výšky pokuty bolo nepreskúmateľné a zároveň vychádzalo z nedostatočne zisteného skutkového stavu.

33. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom napadnutého rozhodnutia i spisového materiálu v predmetnej veci, prihliadajúc pritom na argumenty navrhovateľa predložené v preskúvanom konaní.

34. V súvislosti s námietkou navrhovateľa týkajúcou sa premlčania/preklúzie možnosti obecného zastupiteľstva uložiť mu pokutu, keďže za verejného funkcionára sa považoval do jedného roka odo dňa skončenia výkonu verejnej funkcie (teda do 13. decembra 2023), pričom po tomto dátume sa za verejného funkcionára nepovažuje (pre účely ústavného zákona), a teda pokuta mu bola uložená napadnutým rozhodnutím po tom, čo mu zanikol status verejného funkcionára, ústavný súd uvádza, že samotné konanie voči navrhovateľovi začalo doručením uznesenia obecného zastupiteľstva č. 20/2023 z 10. marca 2023. Následne obecné zastupiteľstvo uznesením č. 26/2023 z 13. mája 2023 rozhodlo o uložení pokuty navrhovateľovi, pričom ústavný súd toto rozhodnutie nálezom sp. zn. I. ÚS 415/2023 zo 7. septembra 2023 zrušil. Po vrátení veci obecné zastupiteľstvo opätovne rozhodlo o uložení pokuty navrhovateľovi uznesením č. 79/2023 z 8. decembra 2023. I toto v poradí druhé rozhodnutie obecného zastupiteľstva bolo nálezom ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 174/2024 z 28. mája 2024 zrušené a po vrátení veci rozhodlo obecné zastupiteľstvo napadnutým rozhodnutím.

35. V tejto súvislosti ústavný súd odkazuje na zjednocujúce stanovisko (uznesenie sp. zn. PLz. ÚS 4/2022 z 23. novembra 2022), v ktorom rozhodol, že „Článok 3 ods. 1 vetu druhú ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov je potrebné chápať ako časovú úpravu deliktuálnej spôsobilosti dotknutej osoby, teda jej zodpovednosti za porušenie povinností alebo obmedzení vyplývajúcich z ústavného zákona, ktorého následkom je uloženie sankcie. Označené ustanovenie však nevymedzuje lehotu na začatie ani na skončenie konania o uložení sankcie.“

36. Plénum ústavného súdu sa stotožnilo s právnym názorom vysloveným v uznesení č. k. III. ÚS 153/2022-18 z 10. marca 2022, v zmysle ktorého pri absentujúcej úprave časového ohraničenia pre uplatnenie kontrolnej kompetencie orgánu verejnej moci je pri riešení kolízie medzi zmyslom ústavného zákona, ktorým je preverenie dodržiavania povinností a obmedzení pri výkone verejnej funkcie, a princípom právnej istoty potrebné vždy vychádzať z časových okolností konkrétneho prípadu, pretože takto zostáva v čo najširšej miere zachovaná každá z dotknutých ústavných hodnôt. Pri skúmaní časových súvislostí prípadu je tiež potrebné prihliadnuť na princípy správneho trestania.

37. Aplikujúc uvedené východiská na vec navrhovateľa, ústavný súd konštatuje, že nie je relevantné, že napadnuté uznesenie obecného zastupiteľstva bolo vydané po uplynutí jedného roka od odo dňa skončenia výkonu verejnej funkcie, keďže právo na uloženie pokuty bolo uplatnené už začatím konania vo veci navrhovateľa a zrušenie dvoch predchádzajúcich rozhodnutí v tejto veci nemá vplyv na jeho premlčanie/preklúziu. Časové aspekty prípadu navrhovateľa teda nesignalizujú také porušenie princípu právnej istoty, ktoré by odôvodňovalo záver ústavného súdu o rozpore napadnutého uznesenia s ústavou, resp. ústavným zákonom. V tejto súvislosti zároveň ústavný súd poukazuje na konania vedené ústavným súdom pod sp. zn. III. ÚS 153/2022, sp. zn.

II. ÚS 148/2022 a sp. zn. III. ÚS 175/2022, v ktorých ústavný súd, vychádzajúc z obdobných časových okolností súvisiacich s postupom pri vyvodzovaní zodpovednosti za nesplnenie povinností podľa ústavného zákona ako v prerokovávanej veci, dospel k totožnému právnomu záveru.

38. Vo vzťahu k námietke navrhovateľa o nesplnení predpokladov na vydanie napadnutého rozhodnutia v dôsledku porušenia zásady „*ne bis idem*“, pretože konanie v predmetnej veci podľa neho začalo už v roku 2021 a jeho nedostatočnom odôvodnení v súvislosti s touto otázkou, ústavný súd konštatuje, že obecné zastupiteľstvo v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedlo, že v predmetnej veci pred začatím konania vo veci navrhovateľa konanie neprebehlo. Zároveň poukázalo na to, že o tejto skutočnosti vedel aj sám navrhovateľ, čo preukazuje aj obsah jeho podania z 9. mája 2023, ktoré predložil v preskúmanom konaní, v ktorom sám konštatoval: „*Konanie orgán OZ ani nezačal.*“, alebo „*Orgán OZ nekonal, hoci mal možnosť dňa 04. 06. 2021, nepostupoval a nerozhodol v súlade s čl. 9 ods. 6 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z.*“ (bod 18 napadnutého rozhodnutia).

39. Ústavný súd v tejto súvislosti považuje za potrebné pripomenúť svoj právny názor vyjadrený v náleze sp. zn. II. ÚS 174/2024 z 28. mája 2024, podľa ktorého z obsahu písomností v tejto veci je zrejmé, že preskúmané konanie začalo na podnet obecného zastupiteľstva, túto skutočnosť nespochybnil ani sám navrhovateľ. Začiatok konania je v tomto prípade stanovený v čl. 9 ods. 3 druhej vete ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. a začína až dňom, keď orgán urobil prvý krok voči navrhovateľovi, proti ktorému sa konanie vedie. Za takýto úkon sa pritom spravidla považuje okamih, keď účastníkovi konania bola doručená prvá písomnosť obsahujúca súčasne upovedomenie o začatí konania. V danom prípade teda správu pomocného orgánu obecného zastupiteľstva (komisie pre ochranu verejného záujmu) nemožno považovať za prvý úkon vykonaný voči navrhovateľovi, a preto táto skutočnosť svojimi účinkami nemohla vyvolať začiatok konania vo veci navrhovateľa. Vzhľadom na uvedené ústavný súd považoval aj túto námietku navrhovateľa za nedôvodnú.

40. Pre účely preskúmania ďalšej námietky navrhovateľa sa ústavný súd oboznámil aj s obsahom spisového materiálu v predmetnej veci, na základe ktorého konštatuje, že odlišnosť medzi obsahom zápisnice z 26. augusta 2024 a obsahom napadnutého rozhodnutia nezistil. Namietané odlišnosti vznikli celkom zjavne len formálnou úpravou napadnutého rozhodnutia, nemali však žiadny vplyv na jeho obsahovú podstatu. Ústavný súd sa nestotožňuje ani s námietkou sťažovateľa týkajúcou sa nevysporiadania sa s jeho argumentáciou predloženou v podaní z 9. mája 2023 a v tejto súvislosti odkazuje na bod 18 tohto rozhodnutia a poukazuje na to, že v napadnutom rozhodnutí obecné zastupiteľstvo poukazuje konkrétne aj na dôkazy, z ktorých vyplývajú jednotlivé skutkové okolnosti predstavujúce podklad na jeho rozhodnutie.

41. K námietke sťažovateľa týkajúcej sa nemožnosti vyjadriť sa v konaní je potrebné poukázať na to, že po druhom vrátení veci ústavným súdom neboli do administratívneho spisu pridané žiadne nové listinné dôkazy a k všetkým predošlým listinným dôkazom sa navrhovateľ už mal možnosť vyjadriť a bol s nimi oboznámený v predchádzajúcom období. Po doručení nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 174/2024 z 28. mája 2024 mal navrhovateľ vedomosť, že konanie proti nemu bude pokračovať, avšak neprodukoval žiadne nové vyjadrenie a rovnako mal vedomosť aj o tom, kedy a kde sa bude prejednávať táto konkrétna vec na zasadnutí obecného zastupiteľstva, na ktoré

pozvánka aj s príslušným programom bola zverejnená na webovej stránke obce [REDACTED], a zároveň samotný navrhovateľ je odberateľom noviniek z webovej stránky obce [REDACTED], a teda musel mať a mal vedomosť o konaní obecného zastupiteľstva 26. augusta 2024 a o programe tohto zasadnutia. Vzhľadom na uvedené ústavný súd tieto námietky navrhovateľa považoval za právne irelevantné.

42. K námietke nesprávne určenej výšky uloženej pokuty ústavný súd považuje za potrebné pripomenúť, že v konaní o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov preskúmava aj správnosť výšky pokuty uloženej verejnému funkcionárovi s prihliadnutím na to, že toto konanie je konštruované na princípe jednoinštančného konania, v ktorom je vylúčené podanie opravných prostriedkov.

43. Podľa čl. 9 ods. 10 písm. b) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. pokuta sa ukladá v sume zodpovedajúcej trojnásobku mesačného platu verejného funkcionára, ak verejný funkcionár uvedie v oznámení podľa čl. 7 neúplné alebo nepravdivé údaje.

44. Podľa čl. 9 ods. 10 písm. d) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. pokuta sa ukladá v sume zodpovedajúcej šesťnásobku mesačného platu verejného funkcionára, ak verejný funkcionár poruší povinnosti podľa čl. 5.

45. Podľa čl. 9 ods. 16 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. na účely tohto ústavného zákona sa mesačným platom verejného funkcionára rozumie jedna dvanástina z jeho ročného príjmu za predchádzajúci kalendárny rok za výkon verejnej funkcie.

46. Preskúmaním napadnutého rozhodnutia ústavný súd zistil, že pri uložení sankcie za porušenie povinnosti vyplývajúcej z čl. 5 ods. 3 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. v súvislosti so súbežným výkonom verejnej funkcie a podnikateľskej činnosti v roku 2020 navrhovateľovi vychádzalo obecné zastupiteľstvo z jeho hrubého príjmu ako verejného funkcionára za predchádzajúci kalendárny rok, v ktorom bolo konanie (porušenie jeho povinností) verejného funkcionára začaté a tento bol vo výške spolu 20 220,35 eur, pričom z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že *„potvrdenie o výške príjmu získalo Obecné zastupiteľstvo v rámci vykonaného dokazovania v tejto veci, o ktorej skutočnosti Obecné zastupiteľstvo bolo informované kompetentnými osobami z vedenia Obce [REDACTED]“*.

47. Navrhovateľ namieta, že obecné zastupiteľstvo vychádzalo pri určení sankcie z nesprávnej výšky jeho hrubého príjmu a k návrhu pripojil ročné zúčtovanie preddavkov na daň z príjmov fyzickej osoby zo závislej činnosti za zdaňovacie obdobie 2019 vydané Obecným úradom obce [REDACTED] z 26. februára 2020, z ktorého vyplýva úhrn zúčtovaných a vyplatených zdaniteľných príjmov zo závislej činnosti vo výške 20 826,97 eur.

48. Obecné zastupiteľstvo ako prílohu k vyjadreniu k návrhu pripojilo mzdový list navrhovateľa z relevantného obdobia, z ktorého vyplýva výška jeho uvedeného hrubého príjmu 20 220,35 eur.

49. Ústavný súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie, ktorým bola navrhovateľovi uložená pokuta v súlade s čl. 9 ods. 10 písm. d) a čl. 9 ods. 16 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z., je v časti stanovenia jej výšky nepreskúmateľné a vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu, keďže z jeho odôvodnenia jasne a zrozumiteľne nevyplýva, z ktorých konkrétnych listinných dôkazov vychádzalo pri určovaní výšky pokuty.

50. Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie nie je v súlade s ústavným zákonom v časti týkajúcej sa určenia výšky pokuty, preto napadnuté rozhodnutie obecného zastupiteľstva podľa § 239 ods. 2 písm. a), b) a c) zákona o ústavnom súde zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (bod 1 výroku nálezu).

51. Podľa § 239 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd zruší rozhodnutie príslušného orgánu verejnej moci a vec mu vráti na ďalšie konanie, je tento orgán verejnej moci viazaný právnym názorom ústavného súdu.

52. Úlohou obecného zastupiteľstva bude po vrátení veci na ďalšie konanie predovšetkým zistiť správne skutkový stav v ním rozhodovanej veci a zároveň riadne a úplne odôvodniť uloženie pokuty navrhovateľovi.

IV. Trovy konania

53. Navrhovateľ si uplatnil náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním právnou zástupkyňou.

54. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu. Za prvé dva úkony právnej služby, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania a podanie návrhu vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2023, ktorá bola 1 373 eur, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2024. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2024 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavuje sumu 343,25 eur. Takto stanovená odmena predstavuje pri dvoch úkonoch 686,50 eur, s režijným paušalom 2 x 13,73 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky) spolu 713,96 eur. Keďže právna zástupkyňa navrhovateľa je platiteľkou dane z pridanej hodnoty, uvedená celá suma bola zvýšená o daň z pridanej hodnoty vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Ústavný súd teda priznal úspešnému navrhovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia 856,75 eur (bod 2 výroku rozhodnutia).

55. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je obecné zastupiteľstvo povinné uhradiť na účet právnej zástupkyne navrhovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. januára 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu